לאוין רמב טוש"ע י"ד סי רכו סעיף ב: ג ב ג מיי׳ שם הלכה

טוש"ע שם קעיף א: ד ד מיי' פ"ו מהלכות נדרים הלכה יב סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי רכא סעיף ו: ה ה מיי' פ"ה שם הלכה ה ופרק ח הלכה יא סמג שם טוש"ע י"ד סי ו ו מיי׳ שם טוש״ע שם

תוספות

:סעיף ס

ושניהן אסורין להעמיד שם ריחים ותנור

ולהעמיד שם תרנגולין. דככל הני יכולין למחות זה מל זה בלא נדר כדאמר על זה בלא נדר כדאמנה בפרק חוקת הבמים (כ"ב מ:) הלכך אסור לעשות עתה בחלר כשנדר דאם כן מהני ליה חבירו על שלא עיכב דדוקא דריסת הרגל אינו יכול לעכב כל כמה אינו יכול נעבב כל כמה דלא אלקו ויית דכשהעתיד ריחים באים רוב עם לשם וממלא חלקו וחלק חבירו וכן לגדל תרנגולין דמתפשטין בכל החלר: היה אחד מהם מודר יוו אווי בודב ב.... הנאה מחבירו. משום לכעי למתני כופין כו' דלא נותנה בשניהם מודרין שייך למחני בשניהם מודרין וכופין המודר למכור חלקו דחיישיטן פן יעבור אבל מישא דשניהם מודרין אין כופין משום דמוכר אבל הכא דאין אסור אלא האחד יהשני מותר דחיישינן שמא יכנס המודר כשיראה חבירו נכנס ולכך כופין למודר ותנא שמא יכנס קתני לה יותנתו שתח יכנס קתני כה ולרבי אליעזר כיון דשניהם מותרין למה כופין: היה אחד מן השוק. הך ככל לר"ל אינטריך [דהוה אמינא] דלא קא שרי ב״ה הלה כשהחור שנו ר״ח חנה כשהחנר שנו דקתפסיד בדבר הבל החד מן השוק לה שרינן ולה סתכינן הברירה כיון שהינו מפסיד כלום קמ״ל: אם יש לו תפיסת יד למשביר יש לו תפיסת יד למשביר אסור. דעדיין הוא ברשותו ימדידיה קמיתהני כיון דגם אחר שהשכיר יש לו בה תחו שהשפיל יש כו כים תפיסת יד אבל כשאין לו בה תפיסת יד יצאה כולה מרשומו ואין לו בה כלום ואינו יכול ליאסר. ומכאן באיסורו כלום ומיהו יש לי לדחות דמיירי דאדריה סתמא דאין עליו תפיסת יד ואין דעתו לאסור מה שהשכיר אבל אם אסר בהדיא מלי אסרה וכ"ת בערכין (דף כא.) (כל) המשכיר בית לחבירו והקדישו הדר בו מעל ומעלה שכר להקדש ועל הסיא נמי קשה מהסיא דפרק אף על פי (דף נט:) שדה שמשכנתי לך

מחלוחת

שאין המיעוט המסופק מתחילתו ומתברר לאחר מכאן מעכב את הרוב שהיה ברור מתחלתו ומש"ה נהי דבעלמא סבירא לן דבדאורייתא אין ברירה פסקינן הכא כר' אליעזר בן יעקב דבכי הא יש ברירה ורבנן פליגי עליה דכיון דמכ״מ אתה לריך לומר שהוברר הדבר עכשיו

שבשעה פלונית היתה קנויה לו לגמרי שלא היה מתברר זה מתחלה אפילו בכי האי גוונא אין ברירה ונמלא שאין לכל א' בחלקו של חבירו אלא קנין שעבוד שקונמות מפקיעין אותו. נראה לי: ושניהם חסורין להעמיד ריחים וחנור ולגדל חרנגולין. דאע"ג דאמרי' בפרק חזקת הבתיסי דשותפין אהעמדה כדי לא קפדי מ"מ אי קפדי יכולין לעכב זה על זה ואע"פ שדרכן לותר ויתור אסור במודר הנאה: היה אחד מהן מודר הנאה מחבירו וכו'. הך בבח לח חלטריכח לח לרבנן ולח לר"ח בן יעקב דבין למר ובין למר מה לי נדרו שניהם מה לי נדר אחד מהם אלא משום סיפא נקטה דקתני וכופין הנודר למכור את חלקו דדוקא כשנדר אחד מהם משום דכיון דאיהו אסור וחבריה מותר חיישינן שמא יתקנא בחברו וישתמש בה אף הוא ולפיכך כדי שלא יכשל כופין אותו למכור. אבל כשנדרו הנאה זה מזה דשניהם אסוריו לא חיישינן דכל חד וחד מזדהר באסוריה. וכן באוסר נכסיו על עלמו מהך טעמא גופא אין כופין אותו למכור דדוקה בשותפין שנדר החד מהם הוא שכופין ואפילו לרבי אליעור בן יעקב נמי דשרי ליכנס לחלר כופין אותו למכור דלדידיה נמי איכא למיחש שמתוך שרואה את חברו מעמיד ריחים ותנור והוא אינו רשאי יתקנא

ושניהם אסורין (ה) מלהעמיד ריחים וחנור. לקבוע ריחים ולגדל תרנגולים באותה חלר: הכי גרסינן היה אחד מהם מודר הנאה על **חבירו כופין את הנודר.** שהדיר את חבירו למכור את חלקו. אתאן לרבנן דאמרי אסורים ליכנס לחלר: היה אחד מן השוק מודר מן

א'. מן השותפים לא יכנס: גבו' בנדרו הוא דפליגי. היכא דנדרו שניהם זה מזה דזה אמר לחבירו קונם שאני נהנה לך וזה אומר קונם שאני נהנה לך דעכשיו נדרו זה מזה ממש והתם הוא דקא אסרי רבנן ליכנס לחלר דאיהו עלמו קאסר עליה אבל הדירו זה את זה דכל אחד הדיר את חבירו ואמר קונם שאתה נהנה לי קונם נכסי עליך דתרוייהו אנוסים דכל אחד אסר ליה חבריה שלא מדעתיה התם מודו ליה רבנן לר' אליעזר דזה נכנס לתוך שלו וזה נכנס לתוך שלו: או דילמה הפילו בהדירו [זה הם זה] נמי פליגי. דלא שנא אנוסין ול"ש רולין: ה"ג מסתברת. דבנדרו מיירי ובנדרו הוא דפליגי דקתני כופין את הנודר: אי אמרת בשלמא דנדרו. שנדר שלא יהנה מחבירו להכי כופין דאיהו הוא דאסר אנפשיה: **אלא אי** אמרת דהדירו הבירו אמאי כופין אומו. הא איהו לא פשע דמינס

אושניהם אסורים להעמיד ריחים ותנור ולגדל תרנגולים היה אחד מהם מודר הנאה מחבירו לא יכנם לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר ביכול הוא לומר לו לתוך שלי אני נכנם ואיני נכנם לתוך שלך וכופין את הנודר למכור את חלקו היה אחד מן השוק מודר באחד מהם הנאה לא יכנם לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר גיכול לומר לו לתוך של חבירך אני נכנם ואיני נכנם לתוך שלך יהמודר הנאה מחבירו ויש לו מרחץ ובית הבד מושכרין בעיר אם יש לו בהן תפיסת יד אסור אין לו בהן תפיסת יד מותר: מההאומר לחבירו קונם לביתך שאני נכנם ושדך שאני לוקח מת או שמכרו לאחר מותר יקונם בית זה שאני נכנם שדה זו שאני לוקח מת או שמכרו לאחר אסור: גמ' איבעיא להו בנדרו פליגי הדירו זה את זה מאי מי אמרינן בנדרו הוא דפליגי אבל בהדירו זה את זה מודו ליה רבנן לראב"י דכי אנוסין דמו או דילמא אפילו בהדירו זה את זה פליגי רבנן ת"ש היה אחד מהן מודר הנאה מחבירו ופליגי רבנן תני נדור מחבירו הנאה הכי נמי מסתברא דקתני סיפא וכופין את הנודר למכור את חלקו אי אמרת בשלמא דנדר הוא היינו דקתני כופין אלא אי אמרת דאדריה אמאי כופין אותו הא מינם אנים אמר רבה אמר זעירי מחלוקת

אנים אלא ודאי בנדרו פליגי: די כשיש בה כדי חלוקה. ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה וטעמא דמאן דאסר הואיל ואפשר בחלוקה: אבל אין בה כדי חלוקה דברי הכל מותר. דמאי אפשר ליה למיעבד: בו ויבא לעשות כן. וכ״ת בשלמא לרבנן דאסרי ליה אפילו בדריסת הרגל איכא טעמא דשמא יתקנא לפי שהוא אסור בדריסת הרגל וחבירו מותר ואין בידו למחות אבל לרבי אליעזר בן יעקב מאי איכפת ליה בדריסת הרגל איהו נמי שרי ואי מקנא בחבריה בהעמדת ריחים ליעכב עליה דהא כי האי גוונא שותפין יכולין לעכב איכא למימר דכיון דהשותפין כי האי גוונא לא קפדי זילא ביה מילחא לעכובי דהא הך סיפא בנדרו זה מזה אוקימנא לה בגמרא וכיון שחבירו לא גרם לו איסור אלא הוא עלמו גרם שנדר למה יעכב חבירו מדבר שאין השותפין מקפידין בו הילכך לעכובי כסיפא ליה מילתא ומתוך שחבירו מעמיד ריחים יתקנא בו לומר אעשה כן גם אני: היה אחד מן השוק מודר מאחד מהם הנאה הרי זה נא יכנם נחצר. הך בבא לא תנא לה משום תנא קתא דלדידיה פשיטא אם על חבירו יכול לעכב על אחד מן השוק לריכא למימר אלא לאשמועינן רבותא דר' אליעזר בן יעקב תנא ליה דאפילו על אחד מן השוק אין שותף יכול לעכב ולפנינו מראה דעתי דאפילו לרבותא דרבנן חנא ליה. מיהו כתב הרשב"א ז"ל דדוקא כשהוא נכנס לצורך השותף בין שהוא צריך לשותף או שהשותף צריך לו לפי שהחצר קנוי לכל אחד מהם ולכל מי שצריך להם אבל ליכנס בתוכו אחד מן השוק לעצמו שלא לצורך השותף אסור שאם הקנו זה את זה את החזר לדריסת רגליהם ולכל מי שזריך להם לא הקנו אותו לכל העולם. אבל הרא״ה ז״ל כתב דבכל ענין שרי ולא נראו לי דבריום: מי אמרינן בנדרו הוא דפליגי רבנן אבל בהדירו מודו ליה רבנן לר' אליעור בן יעקב דראנוסים דמו. כלומר דילמא כולהו סבירא להו דיש ברירה ומדינא אפילו בנדרו שרי אלא דרבנן סברי קנסינן להו ור׳ אליעור בן יעקב סבר דלא קנסינן אבל בהדירו דלא שייך קנסא שרי מדינא דיש ברירה ואתיא הא דלא כרבינא דאוקי פלוגתייהו בפרק שור שנגח את הפרה [ב"ק נא:] ביש ברירה ואין ברירה או דילמא בהדירו נמי פליגי רבנן וכסבריה דרבינה התם: מ"ש היה אחד מהן מודר הנאה מחבירו ופליגי רבנן. וסתם מודר מחבירו קתני אלמת אפילו בהדירו פליגי: סני גדור מחבירו. כלומר דנודר נמי מודר קרי ליה דמודר משמע בין מפי עצמו בין מפי אחרים: אי אמרת בשלמא דנדר הוא היינו דרופין. לפי שהוא גרם לעצמו אלא אי אמרת דלא נדר הוא אמאי כופין הא מינס אנים. ואם תאמר ולימא ליה לעולם בהדירו חבירו עסקינן וכי קתני כופין את הנודר את המדיר קאמר יש לומר דלא סבירא לן שיהא בדין לכוף אדם למכור את שלו מפני שאסר נכסיו על חבירו אבל לנודר עזמו ראוי לכוף דמה הנאה יש לו לאסור על עזמו נכסיו [של חבירו] ואיכא למיחש שמא יכשל. ויש לתמוה על הרב רבינו משה בר מיימון ז"ל שכתב דלמדיר הוא שכופין שאע"פ שזה הוא דרך הירושלמי [פ"ה ה"א] אין זה דרך הגמ' שלנו וכבר השיג עליו הראב"ד ז"ל. ומיהו אם היה רגיל להדיר כופין אותו למכור והכי חניא בתוספתא (פ״ב ה״א) היה א' מהם רגיל להדיר הנאה על חלקו כופין את הרגיל למכור חלקו ומפרש בירושלמי דבתרי זימנין מיקרי רגיל דאמרינן התם [פ״ה ה״ב] עברת לך קמייתא ועברו עלך תניינא ועברו עלך מכאן ואילך או מכור חלקך או שרי נדרך. ולא איפשטא בעיין אי פליגי רבנן אפי׳ בהדירו. וא״ת וליפשוט ליה מדתנן לקמן (דף מוז) הריני עליך חרם ואת עלי שניהם מותרים בדבר של עולי בבל ואסורים

מחלקת השל המשכנתי לך משמע דקודם שבדאה לא קדשה וש לומר דודאי מה שהבית שזה יותר מן השכירות קדוש אבל כנגדו חולין והוי שותפים המשכיר והמקדיש לכך מעל וההיא דאש"פ ה"ק לכשאפדנה מיקדש הקדשה משמע דקודם שבדאה לא קדשה וש לומר דודאי מה שהבית שזה יותר מן השכירות קדוש אבל כנגדו חולין והוי שותפים המשכיר והמקדיש לביע דודאי מני מקדיש המשכיר ובשמעמון דקאמר מותר מיירי שאסר בקונם בעלמא ואלומי אלימי לשיע בישדנה מיירי שאסר בקונם בעלמא אבל אם הקדשה הקדש גמור חל ההקדש המש הש השדה יותר על החוב ועוד יש לחלק דודאי הך דפרק אש"פ מיירי בציה דתחן מוסף עוד דינר ופודה כל הנכסים הללו אבל הדרו הוא דקדיים? ביותר ללו החוד לו אבל גבי חוד לא תחוור לו לפוף אם לא יותר של חוב לא מקדים לו שכרו ללא מחור לו לפוף אם לא שכרו ללו שכרו ללו שכרו ללא מחור לו לפוף אם לה המשכיר כל שכרו ללו שכרו ללו שכרו ללו מחור לאי אבל גבי חוד לל מחור לל מחור לל מפוף של משכיר כלל: [בדרו הוא דפיליבי]. בעדר מצמו דלל מחור לל מד להדרו לכל אחד ואחד השל של משכיר כלל: [בדרו הוא השריר ובעל מה השניר ללמה בהירו לל מחור ללא הבירו לל מחור ללל הכלירו למפוף מל מחור ללל מחור ללל לל בהדירו לל מחור ללל מחור ללל ללל לחור ללל למו בהירו ללו של בהדירו ללחור ללית ללה בהירו למום ללל ללו ללו ללו לו היו מותים מדור השל השריר הבירו שבלים להבירה ולתיו למים להו הך למים להו הך מומים לאם מה מה מה שהבירו הבירו הבירו הבירו המור לתו להו בלו למום ללו להו הך סוגים לאור מקלה אל אי אשרת בשלשא בנודר היינו הקתני כופין. דפוש שאסר עלמו מתכירו ויכול לכא לידי תקלה: אלא אי אשרת בשלשא בנודר היינו הקתני כופין. דפוש שאסר עלמו מתכירו ויכול לכא לידי תקלה: אלא אי אשרת בשלשא בנודר היינו הקתני כופין. דפוש שאסר עלמו מתכירו ויכול ללו לידי תקלה אלה אי אשרת בשלשא בנודר היינו הקתני כופין. דפוש שאסר עלמו מתכירו ויכול לכא לידי תקלה: אלא אי אשרת בופין. דכופין הנודר שלהי כופין. דפוש שאסר עלמו מתכירו ויכול לללידי תקלה בהיים השלידה בודר הינו התרב בוריה בודיר היוני התרב הבלבא בנודר היינו הקתני בופין. הפודר שלה בתרב להיים הבודר היונו המור בתוב הברב הבלבא בנודר היינו הקתני בופין. במום בתרב הבלבא בנודר היינו הקתני בופין. במום בתרב הבלבא בנודר היינו הקתנים בתרב הבלבא בתרב הבלבה בתרב הבלבה בתרב הבלבה בתרב הבלבה בתרב הבלבה בתרב הבתרב הבתרב הבתב בת

בדבר של אותה העיר ואיזה דבר של אותה העיר הרחבה והמרחץ ובית הכנסת אלמא אפילו בהדירו פליגי מירץ הרב ר' יונה ז"ל דהתם

היינו טעמא משום דאע"ג דמודר אנים כיון דנודר לא אנים ואסור שניהם אסורים דאי שרית מודר לא ניית נודר ומשום הכי לא פלוג רבנן:

ל) (פיי הר"ן ע"ו ממלל בע"בן, כ) לעיל מג:,
ג) (פיי הר"ן ע"ו ממלל בדף מון, ד) שייך לע"ב,
ס: דינ מו, 1) ע"י פיי הר"ל ע"ד,
ע"ד סוף המתנ"ל לקמן בע"ב עד סוף המתנ"ל לקמן בע"ב (בדף מו, 1) ל"ל ומ"ק קמני לה",
לה, ח) ל"ל אימ,

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה ושניהן אסורין להעמיד וכו׳ כחיים ותנור ולגדל:

מוסף רש"י

קונם לביתך שאני נכנס. כל זמן שהוא ניתך, דהוי דומיא דנכסי עליך, כיוו שמת בעל הבית או ליאר דוניים דנכטי עפץ, כיון שמת בעל הבית או שמכרו לאותו בית לאחר מותר ליכנס בו, דהשתח אינו שלו, אבל אמר לבית זה שאני נכנס, דהוי משמע נכסים אלו, דקאסר הבית עליו לעולם, אף על פי שמת או מכרו לאחר, אסור ליכנס בו (לעיל מב:).

פירוש הרא"ש

אסורים להעמיד תנוו ורחים בו'. דבכל הני יכוליו ... ב בו . ז ככל הני יכונין שותפין לעכב זה על זה כדאיתא בפרק חזהת כדאיתא בפרק חזקת הבתים הלכך לא דמי להלוך ולא שייך להתירו מטעם ברורה כיון דיכול לעכב עליו ואינו מעכב: היה אחד מהם מודר הנאה מחבירו לא יכנם לחצר. משום דבעי למתני כופין נקטיה דכופין את הנודר למכור חלקו לחבירו דחיישינן כיון שרואה את חבירו נכנס גם הוא ישכח נדרו ויכנס אבל ברישא שעניהם אסורים לא חיישינן שמא יכנסו: היה אחר מן השוק מודר בו'. משום רבותה דרבי הליעור בו יעקב נקט ואף על פי שאין לו חלק בחלר מחירו ליכנס מטעס ברירה: אם יש לו בהם תפיסת יד. בגתי מפרש כמה: אין לו בהן תפיסת יד מותר. דברשות השוכר קיימא ואין המשכיר יכול לאסרה עליו: מת או שמכרם לאחר מותר. דכיון דאמר ניתך שדך לא אסרס עליו אלא בותן שהם שלו אבל אם אמר לבית זה או שדה זו אסרם עליו לעולם: גב' בנדרו הוא דפליגי רבנז. זה מזה קנסו אותם ולא סמכינן אברירה אבל סמכינן בהדירו בהדירו דאנוסין היו סמכינן אברירה או דילמא אפי' בהדירו פליגי רבגן דלית להו ברירה: היה אחד מהם מודר כו'. משמע שחבירו היה מדירו: תענוע שמפירו היה מדריה אלא אי אמרת דאדריה אמאי כופין. מה פעע המודר שיכפוהו למכור חלקו שאם אחה אומר כן כל אחד ידור חבירו כדי שיכפוהו למכור חלקו: